

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

12 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Tatiana Vieru, Ion Druță,

Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Munteanu Gheorghe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Munteanu Gheorghe împotriva Președintelui Consiliului raional Hîncești - Anatolie Chetraru și Consiliului raional Hîncești, privind eliberarea creditului preferențial,
împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013,

C O N S T A T Ă :

La 03 ianuarie 2011, reclamantul Munteanu Gheorghe a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Președintelui Consiliului raional Hîncești - Anatolie Chetraru și Consiliul raional Hîncești, privind eliberarea creditului preferențial.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 18.02.2005, a înaintat o cerere către Consiliul raional Hîncești împreună cu tot setul de documente, care corespundea în întregime cu obligațiile legale la acel moment și întrunea toate cerințele potrivit Legii nr. 1146 din 06.10.2004, ca fiind participant al lichidării avariei de la Cernobîl, privind primirea unui credit preferențial. Nerespectarea prevederilor legii, privind eliberarea creditului în timp, cît și tergiversarea acestui proces, sunt cauzate în viziunea sa, de către Președintele Consiliului raional și Consiliul raional Hîncești.

Solicită reclamantul obligarea Președintelui Consiliului raional Hîncești Chetrari Anatolie, să elibereze creditul preferențial conform scrisorii de garanție din 14.04.2010; hotărîrii judecătorești din 18.03.2010, răspunsului Consiliului raional Hîncești din 01.11.2010, cererii de acordare a creditului preferențial în valoare de 82 000 lei din 27.12.2010, etc.

Prin hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 26 noiembrie 2011, cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Gheorghe, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, Munteanu Gheorghe a contestat-o cu apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătoriei Hîncești din 26 noiembrie 2011 și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, a fost admis apelul declarat de Munteanu Gheorghe. S-a dispus casarea hotărârii Judecătorei Hîncești din 26 noiembrie 2011 și adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Munteanu Gheorghe, a fost admisă integral.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 22 aprilie 2013, Consiliul raional Hîncești a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, recursul declarat de Consiliul raional Hîncești a fost admis. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013 și s-a menținut hotărârea Judecătorei Hîncești din 26 noiembrie 2011.

La 07.11.2013 Munteanu Gheorghe a înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, solicitînd admiterea acesteia și casarea deciziei revizuite și să fie menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2014, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Munteanu Gheorghe.

La 11.06.2015, Munteanu Gheorghe depune repetat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite și adoptarea unei decizii prin care să nu-i fie lezat dreptul la eliberarea creditului preferențial.

În susținerea cererii de revizuire, revizuentul a invocat că eronat a fost reținut că, reclamantul, la 14.04.2010 a avut posibilitatea să-și exercite dreptul său de a se adresa la instituția financiară în vederea obținerii creditului preferențial, deoarece pîrîtul i-a eliberat scrisoarea de garanție.

În acest sens, Munteanu Gheorghe indică că potrivit scrisorii nr. 01-01/133 din 27.02.2014, eliberată de BC „Banca de Economii” SA, Filiala nr. 31 Hîncești, dînsul s-a adresat la bancă pentru acordarea creditului preferențial la data de 14.04.2010, cînd banca conform legislației în vigoare nu dispunea de pîrghii legale de a elibera credite preferențiale categoriilor de beneficiari.

La 17.07.2015, Consiliul raional Hîncești a prezentat referință pe marginea cererii de revizuire înaintate, solicitînd declararea acesteia ca inadmisibilă.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică

corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 11.06.2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din din 09 octombrie 2013, însă nu invocă expres un temei de revizuire. În același timp, din sensul celor relatate în cererea de revizuire, argumentele invocate se identifică cu lit. b) a art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea (art. 449 lit. b) CPC) vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, Colegiul conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire și nici a altor temeiuri prevăzute expres la art. 449 CPC.

Astfel, revizuentul afirmă că instanța de recurs eronat a reținut că, reclamantul, la 14.04.2010 a avut posibilitatea să-și exercite dreptul său de a se adresa la instituția financiară în vederea obținerii creditului preferențial, deoarece pîrîtul i-a eliberat scrisoarea de garanție, contraargumentînd acestei constatări prin faptul că potrivit scrisorii nr. 01-01/133 din 27.02.2014, eliberată de BC „Banca de Economii” SA, Filiala nr. 31 Hîncești, dînsul s-a adresat la bancă pentru acordarea creditului preferențial la data de 14.04.2010, cînd banca conform legislației în vigoare nu dispunea de pîrghii legale de a elibera credite preferențiale categoriilor de beneficiari.

Instanța de revizuire conchide că aceste argumente nu constituie temei de revizuire a deciziei din 09.10.2013.

Or, după cum rezultă din decizia a cărei revizuire se solicită, drept temei de refuz în satisfacerea cerinței lui Munteanu Gheorghe cu privire la obligarea eliberării creditului preferențial, a servit faptul că solicitantul nu a întrunit calitățile stipulate în pct. 1-5 din Hotărîrea Guvernului nr. 836 din 13.09.2010, în speță nu a deținut la 01.01.2010 scrisoare de garanție, aceasta fiind obținută abia la 14.04.2010.

În acest sens, instanța de revizuire menționează că, argumentele prezentate de revizuent trebuie să se încadreze în temeiurile exhaustiv stipulate de legiuitor (art. 449 CPC), precum și trebuie să fie esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Pe cînd scrisoarea prezentată de la bancă nr. 01-01/133 din 27.02.2014, vine în confirmarea soluției instanței de fond privind lipsa pîrghiilor legale la acel moment de acordare a creditului preferențial.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci cînd este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărîri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucît se încalcă principiul stabilității raporturilor

juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Munteanu Gheorghe împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Munteanu Gheorghe împotriva Președintelui Consiliului raional Hîncești - Anatolie Chetraru și Consiliului raional Hîncești, privind eliberarea creditului preferențial.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tatiana Vieru

Ion Druță

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea